

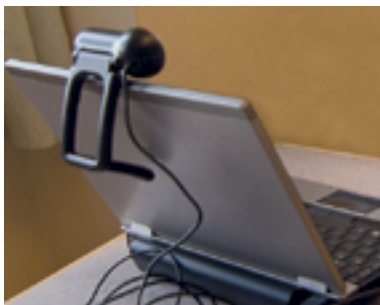
Start av nya lärande nätverk - föräldragrupper på nätet

Under våren 2013 har Nka fem lärande nätverk igång inom området Anhöriga till barn och unga med flerfunktionsnedsättning. Nu söker vi deltagare till nya nätverk som startar i maj och september.

Deltagarna i Nka:s lärande nätverk för föräldrar träffas en gång i månaden över nätet. Deltagare över hela landet utbyter erfarenheter och information och blir starkare tillsammans. Varje grupp består av cirka tio deltagare.

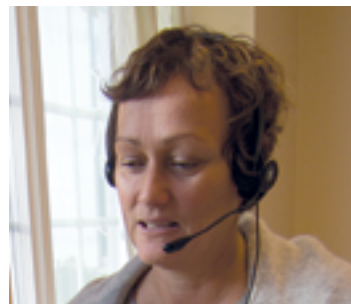
Marianne Hermansson, möjliggörare på Nka, berättar att mötena är mycket uppskattade av de deltagande föräldrarna.

- Vi pratar kring ett tema som gruppen bestämmer. Deltagarna har förberett sig och delar med sig av sina erfarenheter och fördjupar temat. Vi har till exempel pratat om hjälpmedel och att hitta glädje i familjen.

- Vi kopplar

upp oss en halvtimme innan mötet formellt startar och har fria samtal. Det blev snabbt en fin sammanhållning i nätverken.

Start av nya nätverk

Nka startar upp nya nätverk i maj och september 2013. Det finns platser kvar i både föräldragrupper och i en mor- och farföräldragrupp.

Vill du också vara med? Gör din anmälan på www.anhoriga.se/flerfunktionsnedsattning

Nätverksträffar på Internet

Nka:s nätverk träffas en gång i månaden med hjälp av webbkonferensprogrammet Adobe Connect.

Det är gratis att vara med i Nka:s nätverk. Utrustningen hemma står deltagarna för själva och du behöver: en dator med bredbandsuppkoppling (ej mobilt bredband), en webbkamera och ett headset med hörlurar och mikrofon.

Nationellt kompetenscentrum anhöriga

Nka startade 2008 och uppdraget var att arbeta med kunskapsstöd för anhöriga till äldre personer. Nu, fem år senare, har Nka utökat verksamheten med att bedriva kunskapsstöd inom flera nya områden, varav anhöriga till barn och unga med flerfunktionsnedsättning är ett.

Anhöriga till barn och unga med flerfunktionsnedsättning

Nationellt kompetenscentrum Anhöriga utvecklar ett nationellt kunskapsstöd för föräldrar och anhöriga till personer med flerfunktionsnedsättning, företrädesvis barn och unga, som har en kombination av: rörelsehinder, utvecklingsstörning, svåra, kommunikationssvårigheter, dövhet eller synskada i kombination med omfattande medicinska behov.

Kunskapsstödet innehåller: webbsidor med viktig information och intressanta exempel, lärande och stödjande nätverk, regionala mötesdagar och kunskapsöversikter.

www.anhoriga.se/flerfunktionsnedsattning

Köra för att lära

En rolig och lärorik metod

Köra för att lära är en metod som utvecklats av Lisbeth Nilsson. Hon är leg. Arbetsterapeut och utvecklade metoden för sin avhandling *Driving to learn* som lades fram 2007 vid Medicinska fakulteten vid Lunds universitet.

Köra elrullstol trots kognitiv funktionsnedsättning

Avhandlingen bygger på resultaten av projektet Köra för att lära som Lisbeth Nilsson inledde 1993. I avhandlingsprojektet har totalt 109 personer med kognitiva funktionshinder fått köra elrullstol.

Elrullstolen som verktyg

En grundtanke med metoden är att personen som kör ska öka sin medvetenhet och vakenhet. Det handlar inte om att lära sig köra säkert och funktionellt. Av den anledningen har projektet haft både gående och rörelsehindrade förare.

Elrullstolen är ett verktyg som kan användas för att lära **orsak och verkan** på enkel eller mer komplicerad nivå. Föraren rör vid en joystick och något händer direkt.

Föraren kör elrullstolen i ett rum med olika föremål och hinder som föraren kan krocka med. Det läggs på ytterligare en viktig erfarenhet av körningen. Upplevelsen av **rummet**.

Rörelsehindrade förare får också en **rörelseupplevelse** som de själva tagit initiativ till. Aktiviteten ger rörelseglädje och en kort stunds autonomi.

Ovan: Arbetsterapeut Eva Svensson vid Barn- och ungdomshabiliteringen i Hässleholm handleder Jonas Johansen under en Köra för att lärapass. Nedan: Lisbeth Nilsson. Motstående sida: Jonas välter Evas torn

En rolig aktivitet

Lisbeth Nilsson visar i sin avhandling att metoden fungerar. Förarna ökade sin vakenhet och medvetandenivå.

Glädje och intresse är grundläggande för inläring. Med hjälp av glädjeuttryck, kroppsspråk och alternativa kommunikationssätt förmedlade deltagarna i studierna att metoden är en rolig och uppskattad aktivitet.

Region Skåne

Region Skåne arbetar med Köra för att lära. Arbetsterapeut Eva Svensson vid Barn- och ungdomshabiliteringen i Hässleholm är metodhandledare. Idag finns fem elrullstolar utplacerade på barn- och ungdomshabiliteringarna i Hässleholm, Ystad, Ängelholm och Eslöv samt på Munkhätteskolan i Malmö.

Anhoriga.se

På anhoriga.se/flerfunktionsnedsattning kan du:

- se en föreläsning med Lisbeth Nilsson
- klicka dig vidare till avhandlingen av Lisbeth Nilsson
- klicka dig vidare till en FoU-rapport av Eva Svensson.

Jonas kör för att lära på Hässleholms barn- och ungdomshabilitering

Arbetsterapeut Eva Svensson har byggt ett torn i källarkorridoren på barn- och ungdomshabiliteringen i Hässleholm. Jonas, 7 år, har fokus i blicken. Tålmodigt zick-zackar han den specialbyggda elrullstolen mot tornet. Tillfredsställelsen när det rasar går inte att ta miste på.

Vi befinner oss i en källarkorridor på barn och ungdomshabiliteringen i Hässleholm i norra Skåne. Det hänger härliga tyger från taket och spännande objekt är uppsatta längs väggarna. Det ser ut som en upplevelseslinga. Men golvet saknar en svart tejpad bana för AKKA-platta. I den här korridoren kör barnen och ungdomarna med flerfunktionsnedsättning fritt i en specialbyggd elrullstol enligt Lisbeth Nilssons metod Köra för att lära.

I källarkorridoren

Eva Svensson berättar att anledningen till att man valt korridoren framför en liten sal är att korridorrens väggar är viktiga. Rummet som barnet kör i förminskas och krockarna med väggarna kommer snabbare. Samtidigt får man en stor yta som ett litet rum med fyra väggar inte kan erbjuda. En viktig del av körningen är att barnen ska uppleva en känsla för rummet och då är nära väggar en fördel.

- Köra för att lära ger möjlighet till rörelseglädje. Det handlar inte om att de ska bli duktiga. Målet är upplevelsen av självbestämmande, säger Eva Svensson.

Jonas kör själv

Idag är det Jonas tur. Han är sju år och kommer med sin mamma Tina Johansen. Han började köra för två år sedan och det är hans tredje termin. Varje termin innehåller cirka 10 körtillfällen. Tina jobbar som personlig assistent till Jonas och följer med varje gång.

-Jonas har utvecklats mycket. När vi kom tillbaka efter ett uppehåll på sex månader var han på samma nivå där han slutade sist, berättar Tina.

Jonas lyfts över till övningsstolen och spänns fast med säkerhetsbälten. På ett litet bord framför honom finns permobilens joystick. Han funderar en stund och börjar köra. Eva är hela tiden i närheten.

- Första halvåret ger jag mycket handledning och sedan blir det mindre.

Rörelseglädje

Eva bygger ett torn. Jonas börjar zick-zacka sig fram mot tornet. Aktiviteten går i långsamt. Eva

förklarar att det är viktigt att ge tiden och inte vara otålig.

Elrullstolens stötfångare slår ner tornet med ett härligt brak. Jonas ser nöjd ut och Eva bygger upp ett nytt. Zick-zackandet börjar igen. Ibland missar han och börjar om. Ibland upptäcker han något annat som lockar mer. Ibland kör han fast mot väggen och då får han ta sig loss själv.

- I den här aktiviteten bestämmer barnet själv. Även när man strular till det. Barnen får växa med uppgiften i sin egen takt, berättar Eva.

Både Jonas och Evas tålamod är oändligt. Mamma Tina tittar stolt på. Körtimmen tar slut och en glad kille flyttas tillbaka till den egna rullstolen för att åka hem. Nästa vecka är det dags igen.

- Upplevelsen av frihetskänsla ger lycka, summerar Eva.

Utredningar inom personlig assistans

Barn- och äldreminister Maria Larsson har tillsatt tre utredningar som berör barn och unga med personlig assistans.

Assistansersättningen Det finns problem med hur ersättningen är utformad idag. Utredningen ska föreslå en ny ersättningsmodell som tar hänsyn till brukarens behov och tidpunkten på dygnet när assistansen ges.

God man och personlig assistent

Ska det fortsätta vara tillåtet att

vara både god man och personlig assistent till samma brukare? Frågan är aktuell för många föräldrar till unga vuxna med flerfunktionsnedsättning.

Assistans och utveckling Påverkar personlig assistans barns möjlighet till självständighet, utveckling och delaktighet?

Läs mer på anhoriga.se/flerfunktionsnedsattning

Sociala medier

twitter.com/Nka_anhoriga
facebook.com/Nka.anhoriga

Aktuella aktiviteter

20 - 21 april - Föreningen JAG:s årsmöteshelg, Stockholm

23 - 24 april - Anhörigas riksförbund arrangerar Anhörigriksdagen, Varberg

6 - 7 maj - Kommunikationskarneval på temat Läsa och skriva nya möjligheter för alla, Göteborg. Arrangeras av Dalheimers hus m.fl.

10 - 12 maj - FUB arrangerar kurs för småbarnsföräldrar, Persåsen

25 - 26 maj - FUB förbundsstämma, Bålsta

Nka:s vetenskapliga ledare får docentkompetens

Elizabeth Hanson, forskare och vetenskaplig ledare på Nka, höll nyligen en docentföreläsning på Linnéuniversitetet i Kalmar. Efter juryns överläggande och godkännande förärades Elizabeth docenttiteln.

Sedan år 2000 har hon arbetat i Sverige och då med fokus på brukarmedverkan - att på olika sätt engagera och involvera anhöriga, äldre, praktiker och beslutsfattare som partner i forskningsprocessen.

– Titeln innebär ett erkännande av det forskningsarbete jag gjort sedan min doktorsavhandling för drygt 20 år sedan. Titeln är också en bekräftelse på den informella

*Docentföreläsning.
Elizabeth Hanson*

vården och omsorgen som ett viktigt och prioriterat forskningsområde i Sverige, säger Elizabeth.

Redaktion

Ansvarig utgivare:

Lennart Magnusson
lennart.magnusson@anhoriga.se

Redaktör:

Ellinor Jönsson Bjurnemark
ellinor.bjurnemark@anhoriga.se

Text, foto & redigering:

Ellinor Jönsson Bjurnemark
om inget annat anges

www.anhoriga.se/flerfunktionsnedsattning

Prenumeration

- Vill du prenumerera på vårt nyhetsbrev? Om du vill ha nyhetsbrevet via e-post går du in på vår webbplats under nyhetsbrev och anmäler dig. Har du ingen e-postadress skriver du ett vanligt brev till oss och anger din adress så får du nyhetsbrevet i tryck.